

WJLF – ÖKUMENIKA ÉS INTERKULTURALITÁS
TANSZÉK KIADVÁNYAI (12.)

Majsai Tamás

**GYÖNGYÖSPATÁRÓL
TÖBB RÉSZLETBEN**

**Május elseje Gyöngyöspatán (I.)
Gyöngyöspata és a nemzet hitele (II.)**

2011. május

Budapest 2011.
Wesley János Lelkészképző Főiskola
Theológus és Lelkész Szak

GYÖNGYÖSPATÁRÓL TÖBB RÉSZLETBEN

WJLF – Ökumenika és Interkulturalitás Tanszék Kiadványai (12.)

Theológus és Lelkész Szak

Sorozatszerkesztő: Majsai Tamás

Majsai Tamás

**GYÖNGYÖSPATÁRÓL
TÖBB RÉSZLETBEN**

**Május elseje Gyöngyöspatán (I.)
Gyöngyöspata és a nemzet hitele (II.)**

2011. május

Budapest 2011.
Wesley János Lelkészképző Főiskola
Theológus és Lelkész Szak

Csillag Ádám május 1-i gyöngyöspatai dokumentumfilmjének – lásd: [Gyöngyöspatai majális REndőri Felügyelet alatt részlet.wmv](http://www.youtube.com/watch?v=REndOriFelugyelet); <http://vimeo.com/23574135> – apropóján ajánlom az Olvasók szíves figyelmébe a településen zajló fejlemények ügyében megfogalmazott gondolataimat. Az (I.) részben írottakhoz adalékként szolgálhat az Athena Intézet A Népszabadságnál május 16-án publikált „A gyöngyöspatai gyülekező” c. elemzése. = http://nol.hu/velemeney/20110516-a_gyongyospatai_gyulekezo

Lektorálta: Fátyol Tivadar

A kiadásért felel: Iványi Gábor

Szerző eredetileg a nagypénteki gyöngyöspatai akció nyomán kialakult helyzetre kívánt reagálni. Az események sodrása az írás tervezett véglegesítését azonban megakadályozta. Időközben további súlyos és fontos történésekre is sor került.

A fejlemények különösen mély nyomokat hagyó része volt az a május elseji diakóniai látogatás is, amelyet a WJLF Theológus és Lelkész Szak szervezett a súlyos félelmeknek és megaláztatásoknak kitett gyöngyöspatai cigány lakosság testvéri támogatására.

A jelen közlemény két részének írásritmikailag fordított sorrendben való közlését ez a misszió, illetve az eredeti szöveg néhány utólagos kommentárral történő kiegészítése magyarázza.

Az írás eredetileg a „Százézen Gyöngyöspatáért” c. facebook-oldalon jelent meg. Miután a WJLF és a fenntartó Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség kiemelten fontos szolgálatnak tekinti a magyarországi cigányság helyzetéért való felelősségvállalást (ennek az érzületnek és elkötelezettségnek a jegyében hoztuk létre többek között a Társulás a Cigány Méltóság Védelméért elnevezésű akciócsoportunkat is), a mostani írásnak a főiskola Ökumené és Interkulturalitás Tanszéke általi megjelentetésével bátorítani is szeretnénk a főiskolai polgárságot, hogy a cigányság problémáival foglalkozó írásaikat kínálják föl e kiadványsorozatban való közlésre.

Budapest, 2011. május 15-16.

Május elseje Gyöngyöspatán

Május elsejét és anyák napját a Wesley János Lelkészképző Főiskola Theológus és Lelkész Szak, valamint a Társulás a Cigány Méltóság Védelméért nevű jószolgálati közösség képviseletében, más szervezetekkel karöltve, Gyöngyöspatán töltöttem, ahol azon szeretttünk volna buzgólkodni, hogy e jeles napok az adott körülmények ellenére is ünneppé válhassanak a településen élő nagyon-nagyon elárvult, saját fájdalmába és kilátástalanságába beleszorodott roma közösség körében. Látogatásunk megrendítő élményei alapján, és előre is szaladva mondanivalómmal, miniszterelnök, belügyminiszter és államtitkár uraknak, és minden honfitársamnak is igaz szívvel tudom tanácsolni, hogy látogassanak el Gyöngyöspatára. Kevés jelentősebb és szentebb ügye van ma Magyarországnak, mint megérteni, és pontosan értelmezni azt, hogy mi zajlik Gyöngyöspatán, és nem csak e településen, hanem hazánkban mindenütt, ahol Gyöngyöspata mint jelenség van jelen, avagy csak készül jelen lenni bármely ismeretlen, de okkal feltételezhető pillanatban.

A gyöngyöspatai helyzet közelebbi ismeretében (az itt nyert tapasztalataim jellegükben térnek el azoktól, amelyekre az elmúlt években a feltámadó magyarországi neonácizmus által különösen veszélyeztetett, cigányok lakta településeken tettem szert) elképzelhetetlennek tartom, hogy az, aki itt egyszer is megfordult, mást gondoljon, mint azt, hogy a faluban élő cigányokat ma éppúgy, mint tegnap, és amennyiben a jelen körülmények gyorsan és jelentősen nem változnak, bármely adódó pillanatban is el kell menekíteni. Nem csak a nőket és a gyermekeket, hanem mindenkit! Mégpedig annak ellenére, sőt éppen azért, mert a falut – az ott élő cigányok póre életének védelmezése érdekében – totális megszállás alá vette, volt kénytelen venni (és ennél szörnyűbb állapotot békés körülmények között aligha lehet elképzelni) a magyar állami rendőrség. (A megszállás kétszintű: blokádnál állnak a településre befutó útvonalak, és külön védelmi gyűrű és inspekció övezi a cigányok által lakott falun belüli településrészeket.) Kendőzetlenül fogalmazva: Gyöngyöspata ma olyan hely, ahol a magyar apartheid és a magyar etnikai gettó születik (és részben már meg is született). N. b.: Pedagógusok, akik az apartheid és a gettók történelmi kérdéseit oktatják, a lelkiismeret ébresztgetése és ébren tartása végett, meg jószolgálati követekként is, feltétlenül vigyék el a vendégeiket Gyöngyöspatára ún. „élmény”-pedagógiai kirándulásra.

Gyöngyöspatán ma fogvacogva retteg a cigány lakosság. Talán jobban, mint a Véderő és a velük rokon szellemiségű falkák megjelenésének eddi-

gi alkalmain. Gondolataik szinte kizárólag e félelem és annak emlékei körül forognak. Külön is rettegnek a 22-i véderős kudarccal megsértetté vált gazemberség bármikor bekövetkezhető bosszújától. Gyerekek, és tisztességben megöszült, magatehetetlen emberek is aggódnak. Akárkivel találkozzunk, előbb-utóbb arról kezd el beszélni, hogy amennyiben a kívülről érkező szimpatizánsaik (a jelen esetben éppen mi) elmennek tőlük, ismét megszűnik számukra a civilizált világgal való közvetlen kapcsolat relatív megnyugvást jelentő biztonsága, és egyedül maradnak fullasztó érzéseikkel, hogy ti. mi lesz akkor, ha életüket is veszélyeztető támadás érné őket. És ezzel akkor is így vannak, ha azt látják, hogy az újabban (!) jelenlévő rendőrség valóban meggyőzőnek tűnő elkötelezettséggel és hatékonysággal védi őket. Sok víznek kell ugyanis lefolynia még a település kis patakján, míglen feledni tudják majd a korábban falujukban állomásozó rendőrségi egységek egészen elképesztő viselkedését. Azt, hogy e cohorsok a március elsejétől nagypéntekig terjedő időszakban igencsak meghittén jó viszonyt ápoltak a cigány lakosságot nem egyszer közvetlenül is kiirtással fenyegető terroristákkal; oly' annyira, hogy még a tevőleges kilengéseiket is vonakodtak komolyan venni. A település cigányait emellett más ügyek is nyomasztják. Ilyen mindenekelőtt az elemi információhiány. Nem tudják például azt, hogy pontosan meddig is tervezi a rendőrségi vezetés a most nyújtott védelem fenntartását. Az „amíg a helyzet ezt kívánja” tartalmú homályos válaszok aligha lehetnek megnyugtatóak. A rendőrség dodonai viselkedésének lehet ugyan logisztikai tartalma, de nem annak, hogy az érintetteket kiskorúakként kezeljék. Kiváltképpen, hogy erősen tartja magát a cigányok között az a feltételezés, hogy a régió más településein élő, vagy odaszerveződő szélsőségesek az első e célra alkalmas pillanatban rájuk támadhatnak.

Gyöngyöspata cigány lakosai ma saját településük foglyai. Jogilag és formailag szabad emberek ugyan, hiszen (elvileg) senki nem akadályozza őket a faluban való közlekedésben, mégis, biztonságban csak a rendőrség által felügyelt cigánynegyed körletében (a negyedtől távolabb lévő helyeken élők pedig az ugyancsak rendőrségileg védett lakásaikban) érzik magukat.

A rendőrség cigánykörletekben való jelenléte az általuk nyújtott biztonság ellenére sem léleküdtető. Állandó felügyelet alatt élni, hogy is lehetne az! Külön is súlyosbítják a helyzetet a meg szállás körülményei. A kevésbé kellemetlen ezek közül a néhány száz méterenként posztoló 4-5 fős rendőri egységek látványa. Normális viszonyok esetén a lakóközvetben egy-két rendőr járőrözik, aki az én és a mi rendünk őre, és mint ilyen, a település lakóinak ismerőse, barátja és bizalmasa. A jelenlegi gyöngyöspatai poszto-

sokat azonban az ország legkülönbözőbb helyeiről vezényelték és vezénylik ide (valószínűleg nem csak azért, mert Heves megye képtelen lenne ennyi szolgálattevőt nélkülözni, hanem a településen állomásozó fasisztákkal való barátkozás minimalizálása végett is), és ezek a teljesen idegen, szigorú vagy érdektelen (esetleg unalmas és fásult) tekintetű, és rendszeresen változó napi „vendégek”, akik közül némelyek bizonytalansággal azonosulni sem tudnak feladataikkal (kiváltképpen, ha világgépüket esetleg a „tettrekész” szakszervezeti garnitúra tájolja – tudják, annak a négy-ötezer főnyi jobbik-érzelmű, illetve hivatalosan csak néhány hónappal ezelőttig jobbik-érzelmű – de természetesen „pártpolitika-semleges” – egyenruhás atyafinak a világlátása –, akik maguk is az alkotmányra esküt tevő magyar rendőrség kötelékébe tartozhatnak), és akiknek a faluban való jelenlétét külön is kellemetlenné teszi kötelező hallgatagságuk, hogy is ne teremtenének nyomasztó légkört?! Ennél is deprimálóbb azonban a cigánynegyeden szinte félóránként áthaladó kisebb-nagyobb rendőrautók, és kiváltképpen az újabban rendszeresen feltűnő (és különböző mendemondákra is okot adó) kardlapos vagy anélküli lovasrendőrök.

Gyöngyöspata cigány polgárai ráadásul nem egy, hanem háromszoros megszállás alatt állnak.

A rendőrség aktivitásainál sokkal fájóbb és tragikusabb a többségi nem cigány lakosság körében sokak által szívesen látott, vagy legalábbis releváns ellenhang nélkül elszállásolt (és az őket bujtogató és/vagy ideküldő szponzorok által jól eltartott) ismeretlen számú (mértéktartó becslések szerint több tucatnyi) rasszista mozgalom jelenléte, netalán akármely pillanatban várható felbukkanása.

Nagyon valószínű egyébként, hogy a lovasrendőrség bevetése mögött e neonáciknak a faluba való beszivárgása áll. Létszámuk elérhette azt a kritikus határt, amikor a rendőrségnek külön is fel kellett készülnie e balhékra éhes tényezők vademberkedéseire (ablakbedobáló, cigánygyerek-pofozgató etc. és egyéb, kiszámíthatatlan fejleményeket generáló csavargásaikra), és féltő volt az is, hogy e randalírozásokhoz azokon a „hegyi” gyalogösvényeken át próbálnak meg lelopakodni az alacsonyabb településrészekben élő cigányokhoz, amelyek hatékony ellenőrzését csak a négy lábúakkal lehet megoldani. (Ottlétünk alkalmával közvetlenül is szemtanúi lehettünk egy ilyen „lovasdandárral” végrehajtott ellenakciónak.)

Kis kitérőként hadd utaljak itt arra, hogy ezek a nyilván semmittevő „kül- és belföldi” bakonyibetyárok, akik üres napjaikat már eleve egymás folyamatos hergelésével tölthetik, a rájuk erőltetett „eksön”-absztinencia

miatt folyamatos tudatbeszűkülésen és egyéb frusztrációkon mehetnek át (ennek artikulálatlan hörgésekben és fenyegetésekben kitüremkedő megnyilvánulásait magunk is hallhattuk, amikor a cigány-nem cigány települési határvonal mentén fényképfelvételeket akartunk készíteni egyik bázishe-lyükről), ami egyre inkább „tettrekésszé” is érleli őket.

Vannak, akik a településen állomásozó kalandorokról elterjedt híresz-teléseket és az általuk jelentett veszélyt inkább túlzásnak tartják, mondván, hogy ez elsősorban a megfélemlített cigányok fantáziaterméke. Nem tu-dom. Egyet azonban biztosan érzek: bármily paradox is, a legszörnyűbb az lenne, ha egyetlen ilyen „külhonos” sem lenne a településen, hanem maga a falu lakossága teremtene olyan akut helyzetet a helyi cigányokra nézve, amelyet csak az állandóan ott állomásozó, és egyidejűleg (május elsején mindenesetre így volt) legalább 30-40 rendőr, legkevesebb 3-4 rendőrautó és néhány rendőrségi mikrobusz, valamint négy-öt, állandó őrszolgálatot teljesítő négy lábú lenne képes kordában tartani.

A gyöngyöspatai helyzet, és a bármikor gyöngyöspaták legtragikusabb fejezetét azonban a harmadik (a sokkal kevésbé látható) megszállás jelenti: a többségi, nem cigány lakosságot fogságban tartó lelki megkeményedés, az ő kollektív rezignáltságuk és önvesztésük. Messze több mint elkészerítő azt látni, hogy a település lakossága mintha teljesen lemondott volna pri-mer problémáiknak saját erőforrások alapján való megoldásáról, és a cigány polgártársakkal való együttélés gondjait – legszentebbnek hitt és gondolt ideáljait is meggyalázza – a sajátjukéitól merőben idegen célokat követő és szolgáló szennyes lelkű bűnbandák közbeiktatásával próbálná meg vagy csak engedné szanálni. (A küszöbön álló polgármester-választás e tekintet-ben feltétlenül mérföldkövet fog jelenteni.)

Miniszterelnök úr, miniszter úr, államtitkár úr és mindazok is, aki itt illetékesek; azaz: egyházi-vallási közösségek, humanitárius szervezetek, ala-pítványok és mások, várja Önöket Gyöngyöspata, és várják Önöket a gyön-gyöspata-szindróma veszélyével fenyegető további magyarországi telepü-lések. Várja Önöket az ország és a feladat. Exaktabban fogalmazva: várják Önöket az utolsó idők! Magyarország gettóba záródó cigány lakosságának, honfitársaink mintegy milliós tömegének helyzete ugyanis biztosan nem tűri a halogatást. És a megoldás semmiképpen nem lehet csak rendészeti és/vagy csak anyagi sem. Ezek nagyon-nagyon fontosak ugyan, de a jelen helyzetben csak harmadik, a mentális megoldáskeresés társaságában.

Adottnak tekintve, hogy a cigányság jóléti esélykonvergenciája érdeké-ben teendő minden lépést (ami nyilván a lakosság egészének a felemelését is

jelentené) mindenki a legmelegebben támogatja és helyesli, a nem közvetlenül anyagi természetű teendők közül itt kettőt emelnék ki.

Pofonok és rendőrmegszállítás mellett, és lehetőleg helyett is (a tőbbedik Gyöngyöspatánál honnan lesz pl. egy-egy falura több száz rendőr, és miként fogják elejét venni a maskara nélküli, egyszerűen csak az „állj, vagy ütök” jelszóval járőröző helyi csendőr-terrorista különítmények működésének?) a jobboldali kormányzatnak a legmeggyőzőbb igyekezettel kellene célba vennie azt a damaszkuszi kitérőt, amelyre mielőbb ráfordulva legalább az ország rájuk szavazó józanabb rétegeit végleg eltántoríthatnák minden olyan alternatíva hitétől, amelyeket a rasszizmus és az ezzel összefüggésben álló emberi jogi kérdések ügyében tanúsított sikamlósan kétnyelvű és kétszínű magatartásukkal ébresztettek bennük (emlékezzenek csak az urak arra a közgondolkodás és közérzületfertőző mételtyre, amelyet bizonyos, Önökhöz nagyon közel álló médiumok, úgymint HÍR TV és Magyar Nemzet, továbbá az egészen szennyes lelkű és a legutóbbi időkgig Önökhöz kötődő ECHO TV és Magyar Hírlap, továbbá a Magyar Demokrata terjesztettek), és amely letérő áldásaként talán észhez térnének azok és annyian, akik egy-egy konkrét helyzetben a rendőrséget kiváltó érdemi ellensúlyt is tudnának képezi a radikális, szélsőjobbos csöcselék jelentette agresszióhullámmal szemben.

A lehető legsürgősebben gondoskodni kellene arról, hogy szervezett formában és feladatszerűen egyéni és közösségi beszélgető aktivisták, egyházas nyelvezettel: beszélgetődiakónusok siessenek az érintett területekre (hosszabb-rövidebb időszakra szólóan akár le is telepedve ott). Az ilyen misszióra vállalkozók mindent megelőző teendője lehetne, hogy az ellenérdekelt felek gondos és elkötelezett meghallgatásával (és természetesen kizárólag hivatásszerűen apolitikus minőségben és megfelelő kommunikációs, mediációs, pasztorális etc. kompetenciák birtokában) közvetítsék az érintettek – a falu lakosságának cigány és nem cigány csoportjai és az egymással elmérgeződött viszonyba jutott egyének – között oda és vissza az egymásról ápolat kontrárius vélekedéseket; a feltételezett, tudott és tudni vélt sarkosan eltérő „tényeket”, és végsőképpen (és ez a lényeg) a most nagyon ellenséges viszonyban élő feleket egymás felé, egymástól egymásig. (Sziszfuzsi aprómunkájuk talán előkészíthetne egy olyan dialóguskészséget, amelyből további alapos közösséggondozó programokkal igazi kiegyezés, és esetleg mihamarabb megtörténő megbékélés is születhetne.)

Budapest, 2011. május 15.

Gyöngyöspata és a nemzet hitele

„Zámoly-szindróma. Külföldi jogvédők és üzletemberek szervezték, hogy a gyöngyöspatai cigányok elutaztatása a faluból kimenekítési akciónak tűnjön. A romák már a hét elején tudták, hogy húsvétkor Csillebércen üdülhetnek...”; Horváth Aladár, a Roma Polgárjogi Mozgalom vezetője „azt hazudta”, hogy „a magyar kormány nem tesz meg mindent a cigány családok védelméért”, és „emiatt kellett elmenekülnie több száz cigánynak a faluból”. – Ilyen és hasonló gondolatokkal tárgyalta a Pörzse Sándorokat, Bayer Zsoltokat és szellemiségüket ránk szabadító HÍR TV a pénteki (április 22-én) kialakult gyöngyöspatai helyzetet. A csatornán megszólalt Balog Zoltán, társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár is. A nagytiszteletű úr a kimenekítési terv értelmi szerzőjét, Richard Field amerikai üzletembert és filantrópot ostorozza: akcióját provokációnak, Magyarországot lejáratni szándékozó ármánykodó manipulációnak minősíti. Az MTI-nél megjelentett további nyilatkozatában a cigány-evakuáció részletesebb elemzésével is foglalkozik (szövegét lásd a személyes Fidesz-honlapján). Gyöngyöspata cigányai – részletezi a kormányzati narratívát – nem elmenekültek a településről, hanem egy előzetesen megszervezett húsvéti kéjutazásra indultak, és ennek pedig semmi köze nem lehetett a véderős fasiszták nagypéntekkel meghirdetett lövészeti és harcászati kalandorságához. Vagyis, a cigányoknak ezen a hétvégén nem félni valójuk, hanem vidámkodós kedvük volt. Nem lett volna azonban félni valójuk akkor sem, fejtegeti tovább a nagytiszteletű úr, ha a húsvéti napokat otthon töltik. A péntek reggeli kimenekítésel egyidejűleg megérkező rendőri különítmény ugyanis (ekkorra várták a Véderő banda tagjait) „senkit nem engedett áthaladni a cigánytelepen, aki félelmet kelthetett volna”.

Balog államtitkár mániás meggyőződése, hogy a romák a kitelepítés és a menekülés rangjához illő módon csak akkor félhettek volna, ha fizikai bántalmazás veszélye is fenyegeti őket. Alapgondolatához mindenestre hozzáfűzi, hogy igen, „az emberekben fizikai erőszak nélkül is lehet félelmet kelteni”. Utóbbi megállapítását tekinthetnénk akár a szakmai lelkiismeret szavának is, a pasztorális elegancia alól azonban jól célzott politikai üzenetek bújnak elő. Az egyik mindjárt annak a hangoztatása, hogy a Magyar Köztársaság rendőrsége elkötelezett megértéssel viseltetik (viseltetett) a cigány félelmek iránt, a másik pedig az üdülélméleti koncepciónak a cigány szótaggal (lásd: „cigánytelep”) való megerősítése. Bármennyire lehetetlenül hangzik ugyanis, a kormányzati kommunikáció szemrebbenés

nélkül vállalja (ami nem jelenti azt, hogy minden esetben tudatában is van a maga romlottságának), hogy a manapság lassan gyűjtőfogalommá előlépő Gyöngyöspata-probléma kizárólag cigány ügy (a HÍR TV-féle üzenetvilág misszionáriusainak cinikus nyelvére lefordítva: tetszenének nem félni!), illetve azok ügye, akik mint „provokátorok”, „manipulátorok”, „imperista” ügynökök etc. keltik-gerjesztik a magyar állam szétzilálását célzó álhíreket. Mivel pedig a rasszista neonáci randalírozók a település nem roma lakosai számára nem jelentenek félelmet (e részeken való áthaladásuk és jelenlétük tehát nyugodt szívvel tolerálható is), a cigányok nagyheti félelme sem lehet/ett más, mint mesterségesen gerjesztett hisztéria. Zaklatott hangulatuk honnanjának alaposabb elemzése az államtitkár úr fejében éppúgy nem kérdés, amint a neonáci csoportosulások gyöngyöspatai és országos működése sem. Valamivel tömörebben fogalmazva: a két esemény, a kitelepítés és a neonácik gyöngyöspatai bevonulásának egybeesése nem volt más, mint egyszerű metafizikai véletlen.

Azt nyilván túlzás lenne elvárunk, hogy a minap még egészen másféle ügyekkel (jobbára az állam és egyház kapcsolatának középkori klerikus kéjeket gerjesztő vágányátállítási projektjével), és a kisebbségi és emberi jogi kérdésekkel is leginkább igen sajátos filozófia jegyében (az elmúlt ciklusban parlamenti bizottsági elnökként) foglalatосkodó református lelkész máris tisztában legyen a cigányok ünnepi, kulturális és családi szokásaival. Például akár azzal is, hogy ezeknek a cigányoknak bizony nem kifejezetten természetes életemük az üdvörtörténeti ünnepek táján szervezett tömeges nagyvárosi kiruccanás. Különösen nem az olyan extrafeminista konstrukcióban, amikor az anyák és a családok nőtagjai, meg a gyerekek indulnak csak útra, az apák és a férfiak pedig otthonaik környékén tavaszi ároktakarítási munkálatokban szorgoskodnak. Elemi tények és összefüggések ismeretét mindenesetre szívesen feltételeznénk a mégoly újdonsáznak tekinthető cigányügyis államtitkárnál is. Az arról való tudást feltétlenül, hogy a politikai érdekérvényesítésben drámaian gyenge elittel rendelkező cigány kisebbség tagjai igenis rettegnek, amikor egy parlamenti pozíciókkal rendelkező erő rendszeresen fenyegető masírozásokat rendez hajlékaik körül.

Rettegnek a fortiori, mert azt látják, hogy ez az erőközpont egyre ellenállhatatlanabban gyarapítja is hatalomfitogtatási bázishelyeiket, és mert azt tapasztalják, hogy ennek az erőközpontnak őket mind nyersebb hangnemben támadó verbális és akcionarista megnyilvánulásait a társadalom egyre szélesebb köreinek a szimpátiája is kíséri. (Illusztrációként hadd utaljunk itt a cigánysággal kapcsolatos kérdésekről a Népszabadság online-on olvasha-

tó kommentekre, köztük pl. azokra, amelyek Romano Rácz Sándor és Vona Gábor minapi levélváltása nyomán születtek. Említhetném azonban Drávapiski egykori SZDSZ-es polgármesterét is, aki a szebbjövősök segítségét kérte, mert a „a helyben illetékes Siklói Rendőrkapitányság képtelen ellátni normálisan a feladatát, és hagyja, hogy helyi bűnözők csoportosan garázdálkodjanak.”) Rettegnek a cigányok a fortiori, mert azt látják, hogy a Strasbourgban melldőngetve hazát védő kétpofonos és kéthetes Miniszterelnök a kétharmados hatalom birtokában egy éve sem képes (talán nem is akarta?!) megállítani a hazai neonácikat, sőt, éppen ellenkezőleg, ő és belügyi apparátusa kap mind megszegyenítőbb taslikat a szélsőjobbtól. (Osztogat persze ilyeneket ő is, pl. a tollukkal és hangszálaikkal küzdő filozófusoknak.) Rettegnek a cigányok a fortiori, mert azt látták-látják, sejtik-tudják, hogy a kormányzó erő játékszernek tekinti őket abban a szavazatszerző/megtartó küzdelemben, amelyben az európai elvárásokkal, saját törzsközönségének jelentős jobbikos vonzalmaival, és azzal a múltjával kell legalább háromfrontos harcot vívnia, amelytől a hatalom kizárólagos megragadásig vezető úton soha nem volt idegen a szélsőségekkel és a szélsőséges eszmefuttatások híveivel való taktikai kacérkodás kétértelmű könnyedsége. Rettegnek a cigányok a fortiori, mert azt látják, hogy Pintér belügyminiszter megyei rendőrsége Gyöngyöspatán például szívélyes párosban tolerálta a települést megszálló ilyen-olyan szerveződésű csibészfalkákat (sőt, elfogultan bagatellizálta a cigányokat fizikailag inzultáló akcióikat is), és hogy e nácik krakéler módon üzengethettek is a reszketni méltóztató miniszternek. (A járőrözés remegő hangú vagy/és cinkosan összekacsintó rendőrök által felolvasott betiltásának például azzal tettek eleget, hogy „engedelmesen” kijelentették, persze, vége az addigi menetnek, majd hátrafordulva arról tájékoztatták a sajtót, hogy kezdik viszont a következő őrjáratot; vagy mint később: Pintér Sándort egyenesen „kitiltották” Hajdúhadházáról, és közölték, hogy a rendfenntartó „közreműködésüket” támogató petíciót a városban több tucat állományban lévő rendőr is aláírta.) Rettegnek a cigányok a fortiori, mert azt látták, hogy a masírozás során őrizetbe vett hajdúhadházi garázdákat a bíróság másnap már felmentette, és hogy a szebbjövős és véderős agresszorok (közös) akciói által keltett feszült helyzetben lemondott Gyöngyöspata független polgármestere. Rettegnek a cigányok a fortiori, mert azt látják, hogy a jobbikos vezetésű Tiszavasváriban (április 20-án szerdán) felállították az önkormányzati pénzen finanszírozott csendőrséget. (A rendőrség lapult; Vona szónokolt; a Magyar Köztársaság – a leendő Magyarország – törvényesen működni köteles polgármestere csen-

dőri egyenruhában feszített a helyi református templom előtt megrendezett felszentelésen; zászlóavató a nyilas Kun páter szellemi örököse, ifjú Hege-
dűs Lóránt krisztuskufár, a cigányriogató jobbikos flangálások rendszeres
statisztája volt, akit – a lassan tíz éve folytatott (neo)náci tevékenysége elle-
nére – a Magyarországi Református Egyház továbbra is testvéri közösségé-
nek tagjai között tart számon). Rettegnek a cigányok a fortiori, mert hosszú
ideje azt látják, hogy a belügyminiszter által beharangozott különféle két-
hetes, kétpofonos etc. intézkedések rendre ad Calendas Graecas jellegűek,
vagy legalábbis igen erőtlenekek voltak. (A nagyszombattól életbe léptetett
kormányrendelet-módosítás értelmében pl. százezer forintra is büntethe-
tik [most már csak: büntethették] azokat, akik „jogszabályi felhatalmazás
nélkül végeznek közbiztonsági tevékenységet”. Első reakcióként a tiszavas-
vári polgármester húsvétra csendőrmentes feltámadási napokat hirdetett
ugyan, de valószínűleg máris „agyaltak” a kiskapukon. Végző megoldás-
ként talán éppen azon, hogy legrosszabb esetben fizessenek majd az ed-
digiekért, köztük a „csendőrautókat” is adományozó szponzorok, akiknek
nyilván jól jöhet, ha a magyar államgépezet továbbrohad a maga kárpáti
módon weimarosodó szemétdombján. N. b.: ezt a rendelkezést időközben
felváltotta az ún. „egyenruhás” bűnözéssel kapcsolatos törvénymódosítás,
amelynek eredményeit azonban egyelőre még egyáltalán nem látjuk.) Ret-
tegnék azonban a cigányok a fortiori, mert Orbán miniszterelnök és Balog
államtitkár úr kebelbarátja, Bayer Zsolt, a náci-nyilas bűzt terjesztő ECHO
TV és Magyar Hírlap munkatársa évek óta páratlanul perverz kéjjel veti
papírra és harsogja a cigányokkal kapcsolatban a „vadállatok”; „állatok”,
„barmok” jelzőket, amely kifejezések az „értő” fülek előtt éppen azzal töltik
be hivatásukat (a könnyebb lelkiismeret okán), hogy a szerző néhány szó
erejéig mindig elmondja azt is, hogy szavai természetesen véletlenül sem
vonatkoznak a „rendes” és „tisztes” romákra (akik nyilván nem is iga-
zán cigányok). És rettegnek a cigányok különösen azért, mert miközben
emlékeikben ugyancsak elevenen élnek még a közelmúlt képsorai az egy
éven át tartó rettenetes gyilkosságsorozatról (a történeteknek ráadásul éppen
a jelen időszakban zajlik a bírósági tárgyalása), a tettesosza magyar rend-
őrségtől homályos védelmi ígéreteket bírhattak csak a véderős provokáció-
val szemben. (A BM részéről a pénteki, 22-iki akció megkezdéséig annyit
tudhattunk, hogy „kiemelt figyelmet fordítanak a polgárok védelmére, [és]
emiatt rendelték el több településen is fokozott rendőri jelenlétet”; egy elő-
ző közleményében pedig elbizonytalanítóan annyit mondott csak a tárca
képviselője, hogy a társadalmi szervezetek törvényességi felügyeletét – és

így tehát a Véderőét is – az ügyészség látja el.) Erdemben soha nem cáfolt hír volt továbbá, hogy a véderős huligánok fegyverekkel és egyéb harcászati eszközökkel érkeznek majd a telepre, és el is terjedt a hír a faluban arról, hogy a romákat, a lakásaik tőszomszédságában megrendezésre kerülő terepgyakorlat résztvevői meg is ölhetik.

Végül, de nem utolsósorban sokkoló forrása a cigányok félelmének, hogy az extremistákkal szembeni rendőrségi fellépések rendre gyenge lábon álló formai érvekre (ruha- és jelképviselet) szoktak alapozódni, nem pedig a mögöttük meghúzódó szégyenteljes eszmevilág törvényi elutasítására. (A Véderő pénteken őrizetbe vett tagjait is ilyen hivatkozással helyezték – éspedig egy felettebb szokatlan, ünnepnapí bírósági tárgyalással – szabadlábra.)

Amennyiben Balog Zoltán egykor remek emberi jogi harcos csak egyszer is megjelent volna az elmúlt években a magyar neonácik cigányellenes felvonásainak helyszínein, valószínűleg többet sejtene abból, hogy mit jelent ma Magyarországon cigánynak lenni, és hogy mit jelent a cigányfélelem. Higgadtabb pillanatában pontosan tudná azt is (ha egyáltalán elkövette volna e felelőtlenséget), hogy frivol és cinikus dolog volt a Gyöngyöspátán legkésőbb március 1-e óta a jobbikos Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület és az általuk odahurcolászott egyéb rasszista bandák (betyársereg, Titkolt Ellenálás, csendőr feliratú maskarások etc.), köztük elsősorban a Véderő nevezetű alakulat fenyegető jelenlétének atmoszférájában élő roma nők és gyerekek húsvéti távollétét könnyed turisztikai akciónak beállítania, csak azért, mert az általa képviselt kormányzat kritikai kereszttűzbe került. Az adott ügyben teljesen megzakkant ösztársadalmi emlékezet ébresztgetése végett mindenestre külön is szögezzük le: legkésőbb április 12-től (<http://karancs.nolblog.hu>), 17-től pedig már bárki is tudhatott róla (lásd pl. az Index és Hírszerző c. elektronikus portálok tudósításait), hogy a véderős csibészek a cigányok elleni durva provokációra készültek: katonai tábor építésébe kezdtek (ráadásul a romák lakta terület közelében), hogy ott hamarosan kiképzéseket is tartsanak tagjaik és szimpatizánsaik számára. A 19-ével megjelenő tudósítások pedig (az országos napilapokban is) a performansz 22-24-i időpontját és a tervezett lő- és terepgyakorlati és egyéb katonai felkészítési programokat is közölték. A rendőrség az üggyel akkor nem kívánt foglalkozni (mert „hivatalosan még nem értesültek” róla, lásd Népszabadság), annak ellenére sem, hogy 16-án a romákkal konfliktusba keveredett véderősöknél különféle közveszélyes tárgyakat találtak (ostor, sokkoló, machete – az utóbbi egy hatalmas sújtó- és vágóerejű, „jellemzően

nem a finom műveletek elvégzésére kitalált” hosszú késszerű eszköz”), és az incidenst azzal zárta le, hogy szabálysértést vagy bűncselekményt a „15-20 fős baráti társaság” részéről „nem állapítottak meg” (Index).

Hangsúlyoznám: a kitelepítési akció okán a kormány nem keresztút-
be, hanem olyan keresztútba került, amelyet könnyen megakadályozhatott volna. Sőt, olyanba, amelynek egy személyben akár Balog Zoltán maga is elejét vehette volna. Saját restségén és a problémákat a post festum-hoz hasonlóan bagatellizáló feladatértelmezésén kívül senki és semmi nem gátolta ugyanis őt, a cigányság ügyeit illető kérdések és azok megoldásának első számú kormányzati felelősét abban, hogy a körülmények súlyának megfelelően legkésőbb csütörtökön Gyöngyöspatára költözzön, és ott a kormány képviselőjeként és a magyar nemzet becsületének őreként is személyével és testével szavatolja a romák épségét a másnap (nagy-pénteken!) lögyakorlatozni megjelenő véderős gazemberekkel szemben; abban, hogy elmondja a rettegőknek a papi ember nagyheti bizonyosságételeként is például azt, hogy szeretett roma testvéreim az Úr Jézus Krisztusban, nem a világi reflektorfényért cseréltem le a Názáretit szolgáló lelkesi állásomat a politikusi pályára, hanem azért, hogy egyebek között a ti pásztorotok is lehessenek, és hogy most nektek, akiknek életét elkeserítő galádságok szomorítják meg, hirdessem is az evangélium különösen ebben a helyzetben nagyon igaz szavait. Azt, hogy „ne féljete!” Ne féljete, mert éppen a holnapi fenyegetések idejére esik az emléknapi annak, amikor a Názáreti értetek is szenvedett. Ne féljete, mert a Mindenható velünk van! E jó hírrel jöttem hozzátok, és leszek is itt közöttetek mindaddig, amíg ez a szégyen el nem takarítatik a falutokból. Biztos forrásból tudom emellett azt is, hogy holnaptól a belügy-miniszter úr is 100%-os rendőri védelmet fog nyújtani számotokra a náci akció teljes idejére szólóan. (Sőt, amennyiben ez titeket jobban megnyugtatna, az adott ügyben azonnal fel is tárcsázom őt.) És persze lehetett volna a nagytiszteletű úr missziója még ambiciózusabb is (eszközei megvoltak és meg is vannak hozzá), és szerény szervezéssel a falu roma és nem roma tagjai számára együttesen is tarthatott volna ünnepi testvériesülési összkonzultációt (abban a szellemben, ahogy személyes Fidesz-honlapján is olvashatóak a nagypéntek-húsvéti ünnepkörnek a nemzeti megújulásra vonatkozóan kifejtett gondolatai), megcélozván az egymástól távollévők, az egymásnak akarva-akaratlanul fájoán mély sebeket okozó felek egymáshoz való közelítésének krisztusi perspektíváját. Exkurzus: tehette volna egyébként Balog Zoltán államtitkár úr mindezt a rossz lelkiismerettől való nagyheti megtisztulás igényével is. Ne felejtjük ugyanis azt, amit ma már talán ő sem

tud megbocsátani magának (ennek nyilvános bevallásához eddig minden-
esetre hiányzott belőle a bizonyágtévő bátorság), hogy ti. pár évvel ezelőtt
lelkes kormányfeljelentető kirándulásokat tett Brüsszelbe az antiszemita
és nyilas szellemiségű Morvai Krisztinával, az ország európai szegényével,
a cigányellenes-cigánybűnözéses Jobbik európa parlamenti képviselőjével.

Gátolta-e továbbá valaki és valami is Balog Zoltánt abban, hogy a ma-
gyar kormány nevében néhány szerető és bátorító szóval búcsút vegyen
másnap reggel a Csillebércre induló cigányoktól, és biztosítsa őket arról,
hogy családjuk otthon teljes biztonságban fog lenni? Gátolta-e őt valaki és
valami abban, hogy Gyöngyöspatára maga mellé gyűjtse a roma közösség
hiteles és tettere kész vezetőit is, és velük együtt szolgáltasson egy olyan or-
szágképet, amely arról szól, hogy az EU soros elnöki tisztség betöltő magyar
állam példaértékű komolysággal végzi itthon is (nem csak Brüsszelben)
a munkáját a cigányság felzárkóztatásának megvalósításában, és közben
megtesz minden tőle telhetőt az országunkban egyre szervezettebb színre
lépő cigányellenes rasszizmus megakadályozásáért is? Gátolta-e valaki és
valami Balog lelkész és államtitkár abban, hogy feladatait hiteles és felnőtt
alkalmassággal lássa el, és hogy ne utólagosan „kelljen” mulasztásait mélt-
atlan mondatokkal, a recens gyöngyöspatai probléma spirituális összefüg-
géseit legautentikusabban felismerő Richard Field, valamint az emberi jogi
aktivisták, köztük Horváth Aladár megengedhetetlen és minden alázat
nélkülöző szidalmazásával kompenzálnia?

Beszélt és beszélhetett volna-e Balog Zoltán megfelelő helytállása eseté-
ben bárki is az ország presztízst romboló evakuálásról, cigányéletek ellen
irányuló gyilkos fenyegetésről a nemzetközi sajtóban?

Nem írom azt, hogy mulasztásaiért és az azokat követő további téve-
déseiért Balog Zoltán kérjen bocsánatot a cigányoktól, az általa megsértett
jogvédőktől és az egész országtól. Őszintén bízok abban, hogy kivételes pil-
lanatokban a lelkiismerete megfelelően is tud működni.

Epilógus: A fentiekben tárgyalt részletekkel kapcsolatos legfontosabb újabb
események:

a) A húsvét hétfőn szabadlábba helyezett véderősök első dolga volt visz-
zatérni Gyöngyöspatára. (Vezetőjük közölte, hogy állandó lakosként be-
akar jelentkezni Gyöngyöspatára, ahol indulni szeretne a polgármesteri
tisztségért, és újra megszervezi a tábort is.) Elhatározásuk hasonló lépésre
bátorította néhány baráti banda tagjait. A győzelmi lázban élő betolakodók
megjelenése kedden este véres zavargásokhoz vezetett a faluban.

b) Az MTV szerda esti híradójában Pintér Sándor belügyminiszter a kialakult helyzetről nyilatkozott. Mondanivalójában páratlan határozottsággal foglalt állást a húsvéti kirándulás-teória mellett. Utalással egy hivatalos bűnügyi kimutatásra, amely szerint a település polgárai alapvetően jó békeségben élnek egymással (amit persze többen is vitatnak), a rendőrminiszter a faluban március eleje óta folyamatosan jelenlévő maskarás-bakancsos terrorról mit sem tudó földönkívüliként tette fel kérdéseit a lakájkésztséggel érdeklődő riporternek: „hol volt [itt, ti. a faluban] probléma; hol volt hétfőn [22-én] probléma; hát sehol; és miért kellett ezért nagypénteken elmenni?”

c) Ugyanezen a napon a kormány bejelentette a Btk. szigorításával kapcsolatos törvénymódosítási szándékát, amelynek értelmében három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethetőek azok, akik valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport tagjaiban riadalmat keltő magatartást tanúsítanak, és két évig terjedő szabadságvesztéssel sújthatóak azok, akik törvényes felhatalmazás nélkül az állami erőszakmonopólium képviselőjében lépnek fel. A félkatonai szervezetek működésének hirtelen sürgőssé vált megakadályozása érdekében gyorsított eljárással beterjesztett törvénymódosítást a Parlament május 2-án magas támogatással elfogadta, és az államfő időközben már alá is írta.

d) Az önmagában véve előre vivő mozzanatok is tartalmazó törvénymódosításban nagy örömünk aligha lehet. Mindenekelőtt azért nem, mert létrejött ugyanazoknak a parázna indulatoknak az eredménye, amelyekkel korábban is találkozhattunk a kormánypártnak a neonacionalista, neonáci és újnylas eszméknek elkötelezett, vagy ezekkel csak kacérkodó híveik számára szóló üzeneteiben. Itt van mindjárt a Szijjártó Péter féle kommunikációban (szegény korán született Orwell a maga Süvijével!) „új típusú”-ként piárolt „egyenruhás bűnözés” elmélete, amelyet aligha tekinthetünk többnek konjunkturális „nyelvpolitizálási” ötletnél. Azt a kommunikációs célt ugyanis, hogy a kormányzat azonnal és határozottan reagált az észlelt jelenségre, már eleve hiteltelenné teszi, hogy tudjuk: az egyenruhás kalandorkodás nem most, hanem legkésőbb 2007-ben kezdődött az akkor még Sólyom László lakta Sándor Palota előtt, éspedig jelentős fideszes támogatással. Mi több, az itt megalakult Magyar Gárdával szembeni antifasiszta kifogásokat a Fidesz nemes egyszerűséggel „hisztériakeltésnek” minősítette, és még nagyon sokáig is éppúgy nem volt határozott ellenvéleménye a jobbkios fejleményekről, és a Jobbikot illetően önmagában véve sem, amint kormányra kerülve is mindaddig bagatellizálta a paramilitáris országháborítók veszélyét, amíg azok alapvetően „csak” a cigányokat riogatták, és

taktikázó toleranciája folytán nem került veszélybe a saját renoméja. Az „új típus” ügyében egyébként maga Orbán miniszterelnök úr is másként vélekedik. A TV2-n adott április 28-iki nyilatkozata értelmében már „hetekkel ezelőtt” [sic!] is világosan látta a tennivalókat. Mivel azonban az erőszakkal fenyegető helyzetek elkerülése végett, ismerhettük meg a miniszterelnök kormányzástechnikai hitvallását is, csak akkor szabad döntést hozni, „amikor már az egész ország úgy gondolja, hogy most már igazán meg kellene hozni azt a döntést”, a megfelelő intézkedéseket mostanáig halogatni kellett. (Az országos léptékű megvilágosodás mindenesetre heveny gyorsaságú lehetett, hiszen még április 22-én 12 óra tájban is csak arról a jogszabálysértési rendeletmódosításról értesülhettünk, amelynek értelmében másnaptól százezer forint büntetést reszkiroztak az önkényes rendfenntartók!) „Olyan [ez], mint a futball – fogalmazott a kormányfő –: tempírozva kell passzolni, tehát az ütemérzék a legfontosabb a magyar politikában”. Most viszont „eljött a pillanat, amikor... az erő nyelvén kell beszélnie az államnak.” (Az eddig hiányzó országrészt nyilvánvalóan azok jelentették, akiknek az érzékenységre nemzetegyetértő kormányuknak akkor is érdemes volt tekintettel lennie, éspedig az addig félelemben tartott cigányság gyötrelmei és az ország nemzetközi presztízsvesztése árán is, ha ezt az időt végül egy váratlan eseménynek, Richard Field – egyesek szerint egyenesen nemzetmentő jelentőségű – fellépésének kellett elhozni.)

e) Miniszterelnökéhez (honlapja szerint: bizalmasáéhoz) hasonló futballfilozófiai megfontolás vezethette Balog államtitkár urat is, akinek egészen Londonig kellett eljutnia, hogy az ottani Magyar Kulturális Központ által minap szervezett roma stratégiáról szóló, és nyilván mértékadó külföldiek által is látogatott konferenciáról üzenje meg haza azt az ugyancsak sok héttel azelőtt is tulajdonolt felismerését, hogy a Jobbikhoz kötődő félkatonai szervezetek a nációk idejére jellemző „veszélyes politikai folklórt” teremtenek.

f) A Fidesz parlamenti tényfeltáró bizottság létrehozását kezdeményezte a Gyöngyöspatán történt események tisztázására. A kormányzópártot (egyébként nem titkoltan) elsősorban az ellenzék Richard Field akciójában való közreműködése érdekelné. Helyes! Annak ugyanis, hogy álltak, nem álltak, kik álltak ki mögött és miért egy ilyen nem mindennapos eseményben, nyilván lehetnek nagyon fontos állambiztonsági vonatkozásai is. (Más kérdés, hogy mivel is foglalkoznak nálunk egyébként az állambiztonsági szolgálatok?!) Én mindenesetre jobban örülnék annak, ha a Balog-Semjén-Szijjártó-Kovács etc. kórus tagjai akár csak megközelítően is élénk ér-

deklórást tanúsítottak volna már kormányra kerülésük kezdetétől fogva, illetve még inkább, ellenzéki pozícióban a Magyarországon évek óta erősödő neonáci mozgalmak mögött meghúzódó összefüggések (köztük pl. a kormánypárttal és Balog államtitkárral is hosszú ideig igen csak közelinek tetsző és láttatott barátságot ápoló Széles gyáros rasszista-antiszemita és cigánygyűlölő beszédmódot két országos médiumon keresztül legitimálni segítő érdekeltségeinek) felderítése iránt.

